

MF Hans Christian Schmidt

Vojens den 30. juli 2014

Landbrugets forbrug af fungicider i vinterhvede er steget markant som følge af kraftige septoriainfektioner i vækstsæsonen 2014.

På grund af et sammenfald af omstændigheder, er angrebet af svampen *Septoria tritici* i danske hvedemarker det værste i mands minde. Svampen, der forekommer hvert år i de danske hvedemarker, har i 2014 udviklet sig eksplosivt og tidligt i de egne af landet, hvor nedbørsforholdene i april og maj har været gunstige for svampen.

Det voldsomme angreb har medført, at landmændene har behandlet deres hvedemarker mod svampen 4-7 gange i vækstsæsonen, mod normalt 1-4 gange. Dette er sket efter nøje overvejelser omkring nødvendigheden af antal behandlinger og aktuelle doser. På trods af de foretagne behandlinger, har der ikke været tilfredsstillende kontrol med sygdommen. Set i bakspejlet skulle de anvendte doser formentlig have været markant højere, primært begrundet i, at der har været brug for kurativ effekt, hvilket de godkendte fungicider kun har i begrænset omfang. De givne vejrforhold har lokalt gjort det umuligt at udføre de forebyggende behandlinger på de optimale tidspunkter, og det har derfor været nødvendigt at kompensere med flere behandlinger.

Det dårligt kontrollerede angreb medfører for tidlig bladdød, hvilket resulterer i et mindre kerneudbytte. Indsatsen af hjælpepestoffer som kvælstof, fosfor, pesticider og brændstof er fastlagt og foretaget tidligere på vækstsæsonen. Et faldende udbytte vil derfor betyde, at indsatsen af hjælpepestoffer målt pr produceret kg korn vil stige.

Den tidligere bladdød og det lavere udbytte medfører endvidere, at en større del af det plantetilgængelige kvælstof i rodzonen lades tilbage.

I forhold til principperne i IPM, er der meget lidt landmanden kan gøre for at nedsætte risikoen for angreb. De aktuelle hvedesorter er alle modtagelige for svampen, og sædskifte og såtidspunkt har kun ringe indvirkning på svampen. Målt på bladniveau vil et højt kvælstofindhold i planten fremme svampens evne til at udvikle sig, men fra praksis er det opfattelsen, at en velgødet plante i en tæt plantebestand får mindre septoria end en undergødet plante i en tynd bestand.

Ovenstående giver anledning til følgende spørgsmål:

- Er man klar over, at danske landmænd har været nødt til at intensivere brugen af fungicider mod septoria i 2014, fordi de godkendte midler stort set kun har forebyggende effekt?
- Er man klar over, at det øgede sygdomspress har medført en markant stigning i forbruget af fungicider i vinterhvede, men at indsatsen ikke har været tilstrækkelig til at sikre planternes vækst frem til afmodning?
- Er man klar over, at der i vore nabolande er godkendt fungicider i den såkaldte SDHI-gruppe, der har en markant bedre (helbredende) effekt end de midler vi har til rådighed i Danmark?

- Er man klar over, at forholdsvis få behandlinger med lave doser af SDHI-midler ser ud til at have samme effekt som markant flere behandlinger med de nuværende godkendte midler?
- Er man bekendt med situationen omkring resistensdannelse hos septoriasvampen mod de nuværende midler, og at den forventede udvikling vil medføre et behov for øgede doser af de nuværende godkendte midler?
- Er man klar over, at det nye belastningsindex vil blive højt i 2014, dels med baggrund i omtalte sygdomspres, men også fordi det fungicid der har lavest belastningsindex kun må bruges 2 gange pr vækstsæson?
- Er man klar over, at en strategi mod resistensudvikling omfatter brug af midler med forskellige virkemekanismer, og at dette fører til brug af midler med højt belastningsindex?
- Er man villig til at se på, om de danske kriterier og forsigtighedsprincipper i forbindelse med godkendelsen af SDHI-midler bygger på et sagligt grundlag, der omfatter en helhedsbetragtning af den samlede, forventede belastning af fungicider i en fremtid, der højst sandsynligt vil vise resistensdannelse/nedsat følsomhed overfor de nuværende godkendte aktivstoffer?
- Er man klar over, at en tidligere afmodning som følge af svampeangreb, vil efterlade en større mængde kvælstof i rodzonen, end hvis planterne er sunde?
- Er man klar over, at praksis tyder på, at optimalt kvælstofgødede hvedemarker ser ud til at modstå septoriaangreb bedre end svagt gødede marker, formentlig fordi bladmasse og bladstilling hæmmer sporespredningen ?

På baggrund af ovenstående skal jeg på vegne af planteavlkontoret i Sønderjysk Landboforening anmode om udvidet foretræde i udvalget for Landdistrikter og Øer, hvor vi gerne vil uddybe problemstillingen.

Med venlig hilsen

Finn Olsen

Chefkonsulent, planteavl

Sønderjysk Landboforening

Billundvej 3, 6500 Vojens.